

Andmekaitse Inspektsioon
Tatari 39
Tallinn 10134

Kaitseressursside Amet
Aiandi 15
Tallinn 12918
(taotluse esitaja)

TAOTLUS ISIKUANDMETE TÖÖTLEMISEKS TEADUSUURINGUS

Juhindudes isikuandmete kaitse seaduse (IKS) paragrahvis 6 sätestatust palun kooskõlastada

Uuringu pealkiri	Reservväelaste kompensatsioonisüsteemi poliitika kujundamine läbi õppekogunemisele kutsutute sissetulekute ja kehtivate toetuste võrdluse

Kas poliitika kujundamise uuring (IKS § 6 lg 5) uuring hõlmab eriliigilisi isikuandmeid ja puudub valdkondlik eetikakomitee (IKS § 6 lg 4)	või	X
<i>Palume eelmise kahe lahtri puhul valida üks vastavalt õiguslikule alusele, v.a olukorras, kui poliitika kujundamise uuringu puhul puudub valdkondlik eetikakomitee. Kui poliitika kujundamise uuringus töödeldakse eriliiki isikuandmeid, siis täita ka eetikakomitee otsuse lahter.</i>		
Kas isikuandmete töötleja on määranud andmekaitse spetsialisti (sh tema nimi ja kontaktandmed)?		JAH (Ülle Kangur, ulle.kangur@kra.ee , +37258667864)
Kas on olemas eetikakomitee otsus ¹ ? <i>Kooskõlastuse olemasolul lisada see taotlusele.</i>		EI
Kas osa uuringust toimub andmesubjekti nõusoleku alusel? <i>Kui jah, siis palume taotlusele lisada nõusoleku vorm või selle kavand ning küsimustik või selle kavand.</i>		EI

1. Vastutava töötleja üldandmed²	
1.1. Vastutava töötleja nimi, registrikood, aadress ja kontaktandmed (sh kontaktisik) <i>analoogne registrikandega, kontaktisiku e-post, telefon</i>	Kaitseressursside Amet, registrikood 70007647, Aiandi 15, 12918 Tallinn, info@kra.ee , 800 2525. Kontaktisik: Rainer Järvela Kaitseressursside Amet, Reservteenistuse büroo Mobiil: +372 53038648 E-post: Rainer.jarvela@kra.ee
1.2. Isikuandmete töötlemiskoha aadress (kui erineb registriandmetest) <i>maja, tänav, asula/linn, maakond, postii indeks</i>	-

2. Volitatud töötleja üldandmed³	

¹ IKS § 6 lg 4 - kui uuringus töödeldakse eriliiki isikuandmeid, on vajalik ka eetikakomitee kooskõlastus.

² Vastutav töötleja on uuringu läbiviija (tellija). Juhul, kui vastutav töötleja kasutab uuringu läbiviimisel teisi isikuid ja asutusi, siis on need teised isikud ja asutused volitatud töötledajad.

³ Volitatud töötledajate loetelu peab olema ammendav ehk kõik volitatud töötledajad peavad olema nimetatud. Kui taotluse esitaja on volitatud töötledaja, peab taotlusele olema lisatud dokument, kust nähtub, et vastutav töötledaja on volitatud töötledajale andnud volituse inspektsioonile taotluse esitamiseks.

2.1. Volitatud töötaja nimi, registrikood, aadress ja kontaktandmed (sh kontaktisik) <i>Aadress analoogne registrikandega, kontaktisiku e-post ja telefoninumber</i>	Statistikaamet Reg kood: 70000332 Aadress: Tatari tn 51, 10134, Tallinn Kontaktisik: Ilona Reiljan +3726259390 ilona.reiljan@stat.ee
2.2. Isikuandmete töötlemiskoha aadress (kui erineb registriandmetest) <i>maja, tänav, asula/linn, maakond, postiindeks</i>	-

3. Mis on teadusuuringu läbiviimise õiguslik alus? <i>Nimetage õigusakt, mis annab Teile õiguse teadusuuringut läbi viia. Ei piisa viitest IKS § 6-le. Poliitikakujundamise eesmärgil läbiviidava uuringu puhul tuua välja volitusnorm, millest nähtub, et asutus on selle valdkonna eest vastutav. Akadeemilise uuringu korral võib see olla näiteks Teadus- ja arendustegevuse korralduse seadus või teadus- või arendusprojekti avamise otsus, leping vms.</i>	Kaitseressursside Ameti põhimäärus § 7 punkt 1, mis määrab ameti ülesandeks riigikaitse eesmärkide saavutamiseks inimvaraga seotud vajaduste analüüsimise ja punkt 12 ameti tegevusvaldkonda reguleerivate õigusaktide väljatöötamiseks või muutmiseks ettepanekute tegemise. Nimetatud uuring toetab Kaitseministeeriumi 20.06.2024 otsustatud „RKAK 2026-2035 ettevalmistamise lähteülesanne“ Lisa 2 Analüüside vajadused (dokumendi tase - asutusesiseseks kasutuseks), KRA-le määratud analüüside läbiviimist. Isikuandmete kaitse seaduse (IKS) § 6 lg 5 kohaselt loetakse teadusuuringuks ka täidesaatva riigivõimu analüüsid ja uuringud, mis tehakse poliitika kujundamise eesmärgil. Nende koostamiseks on täidesaatval riigivõimul õigus teha päringuid teise vastutava või volitatud töötaja andmekogusse ning töödelda saadud isikuandmeid. Andmekaitse Inspektsioon kontrollib enne nimetatud isikuandmete töötlemise algust käesolevas paragrahvis sätestatud tingimuste täitmist.

4. Mis on isikuandmete töötlemise eesmärk? <i>Kirjeldage uuringu eesmärgi ja püstitatud hüpoteese, mille saavutamiseks on vajalik isikuandmete töötlemine. Palume siin punktis selgitada kogu uuringut, mitte ainult taotluse esemeks olevat osa (näitaks ka nõusoleku alusel toimuvat uuringu osa). Kui osa uuringust toimub nõusoleku alusel, siis palume taotlusele lisada nõusoleku vorm või selle kavand ning küsimustik või selle kavand.</i>   Uuringu eesmärk on võimalikult adekvaatselt hinnata reservteenistusse kutsutute toetuste piisavust ning analüüsida võimalusi, kuidas reservteenistuses viibitud aja eest makstav toetus kompenseeriks isikutele õiglase määral tekkinud sissetuleku muutuse. Uuringu tulemused toetavad riigikaitse arengukava 2026-2035 otsuseid ning loovad võimalikult hea teadmise tekkivatest lisakuludest. Lisaks võimalikule toetuse tõusule on üheks analüüsitavaks osaks ka hüpoteetiline üleminek toetuste maksmise süsteemile, kus lähtutakse isikustatud sotsiaalmaksu laekumisest (sarnaselt vanemahüvitisele). Kokkuvõtvalt on isikuandmete töötlemise eesmärk saada võimalikult täpsed andmed riigikaitse inimvara puudutavate otsuste tegemiseks ja planeerimiseks aastateks 2026-2035.

5. Selgitage, miks on isikut tuvastamist võimaldavate andmete töötlemine vältimatult vajalik uuringu eesmärgi saavutamiseks.

Uuritavate koosseis ei pruugi alluda riigi keskmistele andmetele. Reservteenistusse kutsutakse isikud, kes on nimetatud sõjaaja ametikohale. Ametikohale nimetamine eeldab tavapäraselt ajateenistuse läbimist. Ajateenistusse kutsutakse omakorda kindla vanusekategorია ning tervisenõuetele vastavad isikud, millest tulenevalt on nad ka eristatavad üldisest keskmisest. Samuti näitavad varasemad uuringud, et teatud hulk aastaid pärast ajateenistust teenivad isikud tavapärasest kõrgemat tulu. Selliste erisuste baasil on oluline lähtuda uuringus just sihitud valimist.

Reservteenistuses viibimise ajal ei ole tööandjad kohustatud teenistuse ajal palka maksma, seega on oluline reservteenistuse eest makstavate toetuste analüüsis mõista millisel määral on mõjutatud isikute sissetulek ning sellega kaasnev võimalike rahaliste probleemide suurus. Taolist arusaama saab võimalikult täpselt mõista ainult teades reservväelaste sissetulekuid.

6. Selgitage ülekaaluka huvi olemasolu.

Käesolevale temaatikale on avalikult tähelepanu pööranud nii meedia, riigikogu liikmed ning õiguskantsler, kes on kaitseministrile teinud ettepaneku leidmaks reservväelastele õiglasem toetuste maksmise süsteem, mis võtab arvesse üldist elukallidust ja palkade tõusu. Seega on laiem ülekaalukas huvi olemas.

Riigikaitse ja kaitsevalmiduse küsimused on käsitletavad avaliku huvina.

Reservväelaste seas iga-aastaselt läbi viidavas rahulolu-uuringus on korduvalt tõstetud esile reservteenistuses osalemise aja eest makstava toetuse suurst, mis enam ei kata isikute tavapärasest sissetulekut, mistõttu tekib olukord, kus sissetuleku languse tõttu ei ole võimalik isikul elulisi kohustusi täita. See on tekitanud olukorra, kus õppekogunemise kutse saanud reservis olevad isikud ei ilmu õppekogunemisele või taotlevad õppekogunemiselt vabastust raske majandusliku olukorra tõttu. Seda esineb eelkõige perekondades, kus reservis olev isik on ainus, kes teenib elatist. Kuigi reservväelaste toetuse süsteemi muutmine puudutab otseselt vastavasse sihtrühma kuuluvaid isikuid, siis kaudne mõju avaldub ka sihtrühma lähikondsetele, leibkonnale ja tööandjatele. Ka meie ühiskonna huvides on oluline, et Eesti riigis oleks isikute tahe ja motivatsioon kõrge täita riigikaitse kohustust ja panustada sõjalisse riigikaitse.

7. Selgitage, kuidas tagate, et isikuandmete töötlemine ei kahjusta ülemääraselt andmesubjekti õigusi ega muuda tema kohustuste mahtu.

Vajadusel loetleda täiendavaid kaitsemeetmeid privaatsuse riive vähendamiseks.

Analüüsi käigus kasutatakse registriandmeid, mis pärinevad Maksu- ja Tolliametist ning mis on statistikaametil olemas seoses riiklike statistikatöödega ning õppustel osalenute isikukoodi koos õppuse nime ja auastme grupiga, mille KRA kontakt saadab statistikaametile.

Registriandmete kasutamine on andmete taaskasutamine, mis ei lisa andmesubjektidele täiendavaid kohustusi. Analüüsi tulemused esitatakse tellijale anonüümselt, üldistatud kokkuvõtetena, seega ei kahjusta uuring ka andmesubjekti õigusi ega muuda nende kohustuste mahtu. Uuringu tulemustes ei ole isikud tuvastatavad.

Õppustel osalenute eest makstud sotsiaalmaksu ja selle aluseks oleva tulu andmed on statistikaametis juba olemas, selleks ei ole vaja teha lisapäringuid. Andmeid kasutatakse pseudonüümitud kujul.

Sotsiaalmaksuga maksustatava tulu andmed on pseudonüümitud riikliku statistika tegemise käigus.

Tellimustöö käigus lisanduvad andmed pseudonüümitakse statistikaameti vastavas osakonnas pärast laekumist.

8. Kuidas toimub andmete edastamine isikuandmete allikalt teadusuuringu läbiviijani?

Sealhulgas palume välja tuua milliseid töötlussüsteeme ja/või keskkondi (sh pilveteenus) isikuandmete (sh pseudonüümitud) töötlemiseks kasutatakse ning millises riigis⁴ asuvad töötlussüsteemide/pilveteenuse pakkuja serverid.

Registriandmed sotsiaalmaksuga maksustatava tulu kohta pärinevad Maksu- ja Tolliameti vormist TSD ja ESD ning on Statistikaametis juba olemas seoses riikliku palga- ja sissetulekute statistika tegemisega. Plaanitava analüüsi jaoks ei ole vaja andmeid Maksu- ja Tolliametist juurde hõivata. Valimisse kuuluvate isikute isikukoodid saadetakse Statistikaametile krüpteerituna asutuse registrikoodile.

Andmed paiknevad ja nende töötlus toimub Statistikaameti serverites, mis asuvad Eestis.

9. Loetlege isikute kategooriad, kelle andmeid töödeldakse ning valimi suurus.

Inimeste rühmad, keda uurida kavatakse ning kui palju neid on.

Uuringus töödeldakse aastatel 2023 ja 2024 suurõppustele (Ussisõnad 2023 ja Kevadtorm 2024) kutsutute andmeid. Kokku päritakse infot 20 664 inimese osas. Valimi siseselt eristatakse ohvitseri, allohvitseri ja sõduri ametikohti ning osalenuid, vabastatuid ja mitteilmunuid.

9.1. Tooge välja periood, mille kohta isikuandmete päring tehakse.

1. Ussisõnad 2023 osas periood 08.2022-07.2023 (valim 15 257 inimest)
2. Kevadtorm 2024 osas periood 05.2023-04.2024 (valim 5407 inimest)

9.2. Loetlege töödeldavate isikuandmete koosseis.

Tuua detailselt välja, milliseid isikuandmeid töödeldakse (nt ees- ja perenimi, isikukood, e-posti aadress jne) ning põhjendus, miks just neid andmeid on uuringu eesmärgi täitmiseks vaja. Vajadusel esitada taotluse lisana (nt tabelina).

Isikukood (veerg eemaldatakse analüüsist pärast andmete pseudonüümimist).

Isiku pseudonüümiseeritud identifitseerimiskood

Õppuse nimi, kus isik osales

Õppusel osalemise staatus

Auastme grupp

Väljamakse kuu

Väljamakse aasta

Väljamakse liik

Väljamakse summa

Deklareeritud sotsiaalmaksu summa

9.3. Loetlege isikuandmete allikad.

Nimetage konkreetsed isikuandmete allikad (nt registrid, küsitluslehed jne), kust isikuandmeid saadakse.

- 1) KRA poolt edastatavad andmed õppustel osalenute kohta. Andmed pärinevad kaitseväekohustuslaste registrist, mida haldab KRA.
- 2) Maksu- ja tolliameti deklaratsiooni TSD (tulu- ja sotsiaalmaksu deklaratsioon lisa 1) residendist füüsilistele isikutele tehtud väljamaksed ning arvutatud sotsiaalmaks vastava ajaperioodi kuude kohta (andmed on Statistikaametis olemas seoses riiklike statistikatööde tegemisega)
- 3) Maksu- ja tolliameti deklaratsioon ESD (erijuhtude sotsiaalmaksu ja kohustusliku kogumispensioni täiendava sissemakse deklaratsioon) liikide 6114 (doktoranditoetus) ja 615 (Töötaja, kes saab töövõimetuspensioni või on osalise või puuduva töövõimega isik) vastava ajaperioodi kuude kohta. Andmed on Statistikaametis olemas seoses riiklike statistikatööde tegemisega.

⁴ Isikuandmete edastamine on lubatud üksnes sellisesse riiki, millel on piisav andmekaitse tase (Euroopa Liidu liikmesriigid; Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga ühinenud riigid; riigid, mille isikuandmete kaitse tase on Euroopa Komisjoni poolt hinnatud piisavaks). Kui kasutatava keskkonna server ei asu piisava andmekaitsetasemega riigis, saab isikuandmete edastamine toimuda isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) artiklite 44-50 alusel. Täiendav teave: <https://www.aki.ee/isikuandmed/andmetootlejale/isikuandmete-edastamine-valisriiki>. Kui kasutatava keskkonna server asub riigis, mis ei ole piisava andmekaitse tasemega, tuleb täita ka taotluse punkt 12. Edastamine tähendab ka isikuandmete hoidmist serveris.

Kõik andmeallikad sisaldavad liitmiseks ka pseudonüümitud isiku identifikaatorit (moodustatud isikukoodi alusel)
9.4. Kas andmeandjatega (andmekogu vastutava töötlejaga) on konsulteeritud ning nad on valmis väljastama uuringu eesmärgi saavutamiseks vajalikud andmed? JAH

10. Kas kogutud andmed pseudonümiseeritakse või anonümiseeritakse? Mis etapis seda tehakse? Kes viib läbi pseudonümiseerimise või anonümiseerimise (vastutav töötleja, volitatud töötleja, andmeandja vms)? Kui andmeid ei pseudonümiseerita, siis selgitada, miks seda ei tehta.   Statistikaametis olemasolevad andmed on andmestikus pseudonüümituna. KRA poolt saadetakse andmed pseudonümiseeritakse statistikaametisse saabumisel vastavas statistikaameti osakonnas. Vastutav töötleja ei pääse ligi pseudonüümimise võtmele ega pseudonüümitud alusandmetele. Andmete linkimine (ühendamine) toimub pseudonüümitud isiku identifitseerimiskoodi järgi. Pärast pseudonüümimist isikukoodi ei töödelda.
10.1. Loetlege pseudonümiseeritud andmete koosseis.   Pseudonümiseeritakse isikukood, mille tulemusel saadakse igale inimesele unikaalne identifitseerimiskood. Kogu andmekoosseis on loetletud punktis 9.2
10.2. Kirjeldage pseudonümiseerimise protsessi ja vahendeid. Kui kasutatakse koodivõtit, siis tuua välja, kes koodivõtit säilitab ja kui kaua säilitab.   Andmed pseudonümiseeritakse Statistikaametisse saabumisel kasutades üldist pseudonüümimise võtit (st võtit, millega pseudonüümitakse kõik Statistikaametisse saabuval või Statistikaametis tekkivad andmed). Pseudonümiseerimisega tegeleb Statistikaametis eraldi tiim, analüütikutel isikukoodidega andmetele ligipääsu ei ole. Pseudonümiseerimise võtit hoitakse tähtajatult.
10.3. Tooge välja pseudonümiseeritud andmete säilitamise aeg ja põhjendus. Kui andmeid ei pseudonümiseerita, siis tuua välja andmete kustutamise tähtaeg. <i>Vähemalt kvartali ja aasta täpsusega.</i>   Tellimustöö jaoks kokku pandud andmestikus olevad andmed kustutatakse pärast töö üleandmist tellijale 30 päeva jooksul (II kvartalis 2025). Tööks kasutatud alusandmeid (riikliku statistika tegemiseks vajalikke alusandmeid) tellimustöö teostamise järel ei kustutata.

11. Kas andmesubjekti teavitatakse isikuandmete töötlemisest? <i>Jah/ei</i>	JAH
11.1. Kui vastasite ei, siis palun põhjendage⁵	-
11.2. Kui vastasite jah, siis kirjeldage, kuidas teavitatakse.	Isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) artikli 14 lõike 5 punkti b kohaselt tuleb isikute andmetöötlemisest teavitamata jätmise kõne alla juhul, kui isikuandmeid töödeldakse avalikes huvides toimuva arhiveerimise, teadus- või ajaloouringute või statistilisel eesmärgil. Tegemist on avalikes huvides teostatava uuringuga, kus andmeid töödeldakse pseudonüümitud kujul. Kuna andmete töötlemine ei kahjusta

⁵ Isikuandmete töötlemisest teavitamise kohustus tuleneb IKÜM-st, teavitamata jätmise on põhjendatud väga erandlikel juhtudel.

	andmesubjekti huve, sest väljund on statistiline üldistus ja andmeid ei kasutata otsuste tegemiseks üksikisikute kohta, siis ei toimu teavitus isikustatult vaid uuringust teeb KRA avaliku postituse oma kodulehel. Postituses kajastatakse uuringu eesmärk, valim, kasutatavad isikuandmed ning isikuandmete kaitset tagavad meetmed.
11.3. Kust on leitavad andmekaitsetingimused⁶?	Vastutava töötaja andmekaitsetingimused on leitavad: https://kra.ee/kaitseressursside-ametist/isikuandmete-tootlemisest/ Volitatud töötaja andmekaitsetingimused on leitavad: https://stat.ee/et/statistikaamet/andmekaitse Antud uuringut spetsiifilised andmekaitsetingimused tuuakse välja avalikus postituses KRA kodulehel, mis lähtuvad antud taotluses väljatoodud andmetele.

12. Kas isikuandmeid edastatakse kolmandatesse riikidesse⁷ <i>Jah/ei. Kui vastate küsimusele jah, siis täita ka järgnevad lahtrid.</i>	<i>EI</i>
12.1. Loetlege riigid, kuhu isikuandmeid edastatakse.	-
12.2. Milliseid lisakaitsemeetmeid kasutatakse?	-

Kinnitan, et taotluses esitatud andmed vastavad tegelikkusele.

Anu Rannaveski

(allkirjastaja ees- ja perenimi)⁸

allkirjastatud digitaalselt

(allkiri ja kuupäev)

⁶ IKÜM-i kohaselt tuleb andmesubjektile esitada isikuandmete töötlemise kohta teave ehk nn andmekaitsetingimused, mis peavad vastama IKÜM art 12 – 14 sätestatule.

⁷ Isikuandmete edastamine on lubatud üksnes sellisesse riiki, millel on piisav andmekaitse tase (Euroopa Liidu liikmesriigid; Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga ühinenud riigid; riigid, mille isikuandmete kaitse tase on Euroopa Komisjoni poolt hinnatud piisavaks). Isikuandmete nn kolmandatesse riikidesse edastamine toimub IKÜM artiklite 44-50 alusel. Täiendav teave: <https://www.aki.ee/isikuandmed/andmetootlejale/isikuandmete-edastamine-valisriiki>.

⁸ Taotluse saab allkirjastada vaid isik, kellel on vastava asutuse/ettevõtte esindusõigus või teda on volitatud taotlust esitama. Kui allkirjastaja on volitatud taotlust esitama, siis esitada volitust tõendav dokument (volikirj, leping vms).